

ORACYA SZEWCZYKA

111

W DZIEŃ ŚWIĘTA

TRZECH KRÓLI.

NAKŁADEM SEWERYNA TYCA.

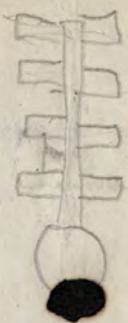
**INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA**

70-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 77
Tel. 26-68-63

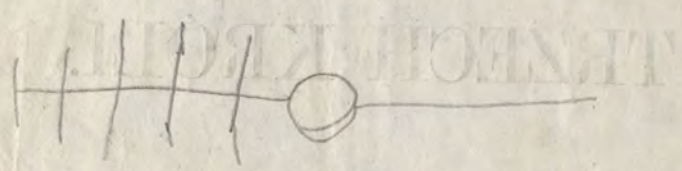
LWÓW.

CZCIONKAMI Dra H. JASIEŃSKIEGO.
1870.

<http://rcin.org.pl>

W DZIEŃ SWIATY

W DZIEŃ SWIATY

23.863

<http://rcin.org.pl>

Jestem sobie Jaś Szewczyk — chodzę po kołędzie —
A zatem niech Pan Jezus pochwalonym będzie! —
Jest to sobie Pan wielki, choć osóbką mała
Narodził się w Betlehem — Chwała! mu więc Chwała! —
A kto go nie pochwali, nie uczi z pokorą
Tego niechaj djabli jak swojego biorą. —
Ej! panowie fireyki — darujcie śmiałości
Szewczyka — lecz chciejcie się mieć na baczności! —
Bo djabeł nie spi, ostre ma pazury,
A jak mu się w łapę z was dostanie który —
Djabelnie będzie kręto u piekielnej bramy,
Dla tego: nie lustrujcie po kościołach damy;
Nie psujcie obyczajów — nie lornetujcie
Wolicie być szewcami — szewców naśladowujcie.
Jan Kiliński — szewe, szewców — sławny i przykładowy,
Ręczę że pod kapelusze nie zazierał żadnej.
I mój tatulo szewe z szewców — mnie szewczyka syna,
Żyjąc w Bogu i z Bogiem często napomina,
Mówiąc: Jasiu kochany! pamiętaj o Bogu!
Bo jak cię szelmo każe rozciągnąć na progu!!
To cię tak psie złątam od karku do pięty!
Że ci hycelu nie pomoże ani ojciec święty!!!
A ja też Boga chwale — ale radhym przecie,
Żeby i wam tatulo wypisał na grzbiecie
Szewską filozofię — toby może z wiekiem,
Nie jeden panicz hultaj był przecież człowiekiem.
O bo kogo Bóg stworzył ten niech Boga chwali!
A ja moją oracyję recytuję dalej. —

Biegłem sobie w patynkach, wygoliwszy pięty,
Mróz ostrzył mi ostrogi, lecę jak najęty;
W pysk wsadziłem kułaki — chucham w palce skrzeple,
Może się rozmarzną — może będą ciepłe —
Lecz ani daj Boże — wsadzam do kieszeni
Ba! w kieszeni dziura! — wiatr się po niej żeni,
Nieznajdzie tam szeląga a tem mniej i ciepła,
Zamiast bym ogrzał rapcie — garsć mi bardziej skrzepla,—
Pomyślałem sobie: Bogdaj to mieć surdut na wacie; —
Lecz ja się w to galuję w czym siedzę w warsztacie. —
Mam kalecik bez klapy — mykę w same zera,
Fartuszek smołą ztkany — spestry et cetera....
Choć czapkę nachyliwszy zakryje pół ucha,
Djabli z tego gdy wiatr w drugie dmucha,
Zefirek nos perkaty liże mi co chwila,
I choć nie jest ptasznikiem, złapie nieraz gila. —
W prawdzie nie trza żywić takiego ptasznika
Wlezie w nos gdyby świrczek — i gwizdże sobaka —
A jeżeli nie nuci — to po rosie skacze —
Że mój biedny perkunio nieraz krople płacze. —
A ja za jednym pociągnięciem ręki
Rzucam o mur tę lawę, te perłowe wdzięki!
Biegłem więc — bo na kredyt wziął panicz buciki;
Aż tu na raz jeden slysze radośne okrzyki:
Chrystus się nam narodził! wrzeszczeli pastuchy,
Chrystus!! i schwytał mnie jeden za ucho — czyś głuchy?
Żeś się tak zagawronił przeklęty mazgaju! —
A ruszajże za nami do owego kraju,
Gdzie nam anioł objawił, że w stajence dziecię,
A weźże nogi za pas i rusz-że się przecie! —
To na darmo ci anioł będzie trąbił w słuchy
Byś jak słup od akcyzy stał niemy i głuchy!. —
To rzekłszy, — jak się kopną, jak pójda w galopy;
Ja tuż — tuż — za nimi; pędzę do tej szopy,
Bo w pięknej kompanji wisieć nawet miło,

Zapomniałem o zimnie, gorąco mi było. —
Patynkim gdzieś pogubił — wałę na bosaki,
Každy mnie wzrokiem bada — ciekaw lada jaki;
A ja tylko tratując, tytkom się uśmiechał,
Tytkom ozór wywalił, bom się bardzo zdychał. —
Przybiegam do Betlehem — patrzę — baaa nie żarty!
Gości pełno jak nabił: Panicze, lamparty,
Panowie, hrabiowie, hołysze, kościarze,
Głupcy, kupcy, oszusty, lichwiarze,
Dobrodzieje, złodzieje, opiekuni, stróże,
Przeniewiercy oszczercy, koty, lisy, tehórze,
Draby, baby, żołnierze, z zapieca junaki,
Komisarze, pisarze, rządowe próżniaki,
Cyruliki, uczniaki, nielitośni kaci,
Policaje, szachraje, możni adwokaci,
Samoluby, szpicbuby, żółwie, grzechotniki,
Chorzy, doktorzy, sławni rozbójniki,
Marionetki, kokietki, smuszne eleganty,
Bez nosa, włosa, trzosa — wietrzniki susfanty,
Radni, zradni, sprzedajni, lizuni,
Powiatowi krajowi — chłopcy — jołopy,
Prezese, wydziałowi, sławetni, kołtuni,
Muiltanki, cymbałki, kacapi i popy,
Osły, posły, króle, capy, gęsi, modne panie,
Wszystko się pchało widzieć dzieciátko na sianie.
A Pan Jezus maleńki, wystawił rączęta.
W jedną rękę brał dary, w drugą komplementa. —
Do jednych się uśmiechał — drugich błogostawił,
Tych zapraszał — tych żegnał — a osła zostawił. —
Oślisko się nadeło aż mu uszy wzrosły!
Hej! bodaj to być osłem, o! szczęśliwe osły!
Ja też szczerze westchnałem oczy w niebo wzniosłem,
Prosząc Boga pokornie, bym wiecznie był osłem;
Ażeby moja prośba była wysłuchana,
Padliśmy ja i osioł, oba na kolana.

A za nami Panowie i rzeczpospolita,
Bośmy byli pobożni, przykładni i . . . . kwita. —
Osioł będąc na czele podniósł głos wyniosły,
By Pan Jezus był łaskaw i nadał na osły,
By wszystkich co tam byli w swej łasce zachował,
By ich plemię rozmnożył w górę wyrębował.
Potem jak się zbierzem ja, osioł i z wołem
Przed nowonarodzonym walić w ziemię czołem,
Aż Józef starowina, litując się w duszy
I chwyciwszy nas obóch za potężne uszy
I łby nam sprostowawszy, rzekł: dość tego będzie,
Idź osle jeden z drugim, dalej po kołędzie! —
W tym muzyka jak urznie — ! — nuż dalej w kantaty
Každy śpiewał jak umiał, — cienki czy brzuchaty,
Zys, łys, kuternoga, nikt nie szczędził brzucha,
Wszystko pysk rozdzierało, od ucha do ucha.
Szły zabawy jak woda i w różnym gatunku:
Muzyka żempoliła, jakby na werbunku;
Ależ bo też tam było grać komu. Wszakże tam przecie,
Potwarca, ten treliki ciągnął na klarynecie;
Otyły pasibrzuchy walili w cymbały;
Baby zaś na waldhornach wciąż potrzebowały;
W tolumbas pękaty bębniła dewotka!
Na oboju grała szczebiotliwa plotka,
Pan pochwycił za puzun, firecyk grał na flecie,
Na trąbach nie zbywało, bo trąb pełno w świecie. —
Kontradans był wpadł więc bezecnej obłudzie
Dworak grał na altówce, a głupiec na — dudzie
Słowem było wesoło i hucznie. —
A ja ująwszy to wszystko w mój pocięgiel sztucznie
Mam honor prezentować ten różnozbior mały,
Patrzcie w tę katarynkę — wszak nią jest świat cały. —
W nim ludzie jak na scenie komedję puszczejają,
Ci zuchów, ci magnatów, ci panów udają,
Ten udaje świętoszka i zdradą się brzydzi;

Ten się nie da przekupić gdy złota nie widzi,
Ten tyranom złorzeczy, a sam robi knuty,
Ten temu, ów tamtemu, chciałby uszyć buty!
A wam wara od butów! panowie szachraje,
Kto zaprzedał kraj własny, butów nie sprzedaje —
Do szycia butów szewc. — Sewc choć lepsko pije,
Ale kiedy przyjdzie szyć buty — tego buty szyje.
Pytajcie się Moskali — lat sto temu z góry,
Jak im szewc Jan Kiliński szył buty z ich skóry
Ależ bo też tego już nadto! — Gdy naród w złej chwili
Płacze, że się ojczyzna do upadku chyli,
I ostatnie krwi krople, pieniądze, życie traci;
To wy! czoło narodu, sprzedajecie braci!
Jaka wasza zasługa, taka wdzięczność będzie,
Przyjdą i do was kiedyś szewcy po kołędzie,
I zanucą wam piosnkę: a lulaj że lulaj!
A ty się matulu z płaczu utulaj.
Wtenczas torem cnych szewców, gdy szewc sobie łyknie,
A przywdziawszy bekieszę — wesoło wykrzyknie;
Chrystus się nam narodził! Znim wszystko odżyje
Ciesz się luba kraino — a ja tve zdrowie piję! —

Przyjaciół szewców.

